

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 177/2017-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. marca 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészároša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti RAFEX s. r. o. „v likvidácii“, Šarkaň 147, právne zastúpenej advokátkou JUDr. Janou Kompišovou, Advokátska kancelária, Jakubovo námestie 9, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 47/2005 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cob 161/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti RAFEX s. r. o. „v likvidácii“, o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. októbra 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti RAFEX s. r. o. „v likvidácii“, Šarkaň 147 (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa

čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej aj „okresný súd“, v citáciách aj „porušovateľ 1“) v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 47/2005 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“, v citáciách aj „porušovateľ 2“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cob 161/2014.

2. Zo sťažnosti vyplynulo najmä, že:

«(...) A. Práca OS Ba III/porušovateľa 1 od decembra 2004 do doručenia procesno-právne korektného písomného vyhotovenia rozsudku OS Ba III č. 23 Cb 47/2005 vo februári 2013.

a) Právny predchodca sťažovateľa (samostatný farmár p. ██████████) bol až do marca 2010 žalobcom v konaní vedenom pred Okresným súdom v Bratislave III pod sp. zn.: 23 Cb 47/2005. Dňa 13. 02. 2008 bol sudcom Mgr. M. Fekete vyhlásený pre žalobcu/sťažovateľa čiastočne pozitívny rozsudok. Nastali neuveriteľné peripetie s písomným vyhotovením. Aféru ÚS SR pozná - riešil ju Nálezom č.: IV. ÚS 285/2011 zo dňa 25. 01. 2012.

OS Ba III následne zaujal postoj, že cit. Nález Ústavného súdu SR a rozhodovaniu svojho nadriadeného KS Ba nerozumie. Tak(...) uzrela pod č. 23 Cb 47/2005 z 07. 08. 2012 svetlo sveta písomnosť OS Ba III, označená ako „uznesenie (opravné)“. Podľa pomenovania tejto súdnej písomnosti malo ísť o opravu zápisnice z pojednávania, konaného vraj 25. 02. 2008. O takom pojednávaní ale nikto nič nevie; nikto o takom pojednávaní nikdy (ani z pozície OS Ba III) nehovoril. Treba ešte dodať, že realizovaniu takého pojednávania v r. 2008 bránil platný OSP, lebo samozrejme vyhlásením rozsudku dňa 13. 02. 2008 sa proces na úrovni súdu prvej inštancie skončil a ďalej sa pojednávať nemohlo a nemôže. To jasne vyplýva aj z uznesenia KS v Bratislave č. 2 Cob 44/2012 z 24. 04. 2012. Cit. Nami uznesenie OS Ba III z 07. 08. 2012 - paakt OS Ba III pomenovaný ako „opravné uznesenie“ - bol ďalej chybný aj čo do svojho pomenovania (označenia) a procesnoprávnej formy riešenia situácie. - Išlo o ďalšie, porušovateľom 1 spôsobené, kardinálne procesné vady, až na úrovni protiústavnosti. Tangované uznesenie (ex lege paakt) nemohlo byť označené ako opravné, lebo mu nepredchádzalo žiadne chybné uznesenie. Podčiarkujeme, že sa neopravovalo žiadne písomné vyhotovenie rozsudku.

Tangovanému „uzneseniu“ chýbala elementárna právna báza: obsahovo korelujúca zápisnica o pojednávaní a zápisnica o vyhlásení rozsudku - pričom tie sa neopravujú formou uznesenia. Preto nemal KS Ba inú možnosť ako tento nonsense uznesením č. 2 Cob 372/2012 z 11. 10. 2012 zrušiť.

Až po masívnom tlaku [REDAKOVANÉ] (čiastočne aj firmy RAFEX), ktorého vecnú opodstatnenosť deklaroval ÚS SR v cit. Náleze konečne - po piatich rokoch justičnej sabotáže !!! - OS Ba III - a zjavne aj pod vplyvom jednoznačnej inštrukcie KS Ba: citujeme z uznesenia č. 2 Cob 372/2012 z 11. 10. 2012: „... v ďalšom konaní súd prvého stupňa vypracuje rozsudok v znení zápisnice nachádzajúcej sa v spise a tento doručí účastníkom konania...“- prvostupňový súd/porušovateľ 1 písomne vypracoval rozsudok s enunciátom v tom znení ako bol vyhlásený. Pritom splnil síce svoju povinnosť čo do obsahu, ale urobil rad ďalších vážnych chýb, v konečnom dôsledku s masívnymi konzekvenciami v rovine nedodržania Ústavou SR [REDAKOVANÉ] (...) garantovaných postulátov súdnej ochrany a spravodlivého procesu.

OS Ba III chce tvrdiť, že rozsudok bol vyhlásený dňa 25. 02. 2008. To sa ale verifikovateľne prieči dokumentácii, obsiahnutej v súdnom spise č. 23 Cb 47/2005. Ojedinelou extravagantnosťou je disharmónia medzi označením sudcu, ktorý rozhodoval a sudcu, ktorý vyhotovil prvopis rozsudku. Vyhláška č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v § 61 obsahuje príkaz, že prvopis rozhodnutia súdu vlastnoručne podpisuje samosudca, ktorý rozhodnutie vydal. Sudca Mgr. Maroš Fekete žije, stále je v úrade sudcu. (...)»

3. Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že sťažovateľka namieta aj ďalšie obdobie postupu okresného súdu, pričom nasledovne argumentuje:

«B. Práca OS Ba III/porušovateľa 1 od februára 2013 do vyhlásenia „nového = druhého“ prvostupňového rozsudku v marci 2014 a nadväzná činnosť Krajského súdu v Bratislave.

(...) KS v Bratislave nemohol urobiť nič iné ako inkriminovaný rozsudok OS Ba III kompletne zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (stalo sa tak uznesením č. 2 Cob 70/2013 z 23. 04. 2013). Potom OS Ba III vytýčil pojednávanie na 19. 09. 2013 a prakticky vzápätí ho zrušil pre stáž sudkyne JUDr. A. Kriškovej.

V tom čase sa p. ██████ domáhal procesného pokroku - podal (vo februári 2013) ústavnú sťažnosť - nebol ale úspešný: k tomu uznesenie sp. zn. II. ÚS 220/2013 z 04. 04. 2013. Prišlo k zmene zákonného sudcu (stal sa ním JUDr. I. Bartek). Bolo vytyčené pojednávanie na 17. 02. 2013 a na 21. 03. 2014. To viedlo k vyhláseniu čiastočne pozitívneho rozsudku pre firmu RAFEX/právneho nástupcu pôvodného žalobcu ██████. Obaja procesní kontrahenti sa odvolali.

(...) Spis bol dňa predložený na KS Ba a odvtedy tam doslova a do písmena nečinne leží.»

4. Sťažovateľka tiež namieta, že v napadnutých veciach „oba uvedené všeobecné súdy (porušovatelia 1 a 2) konajú, a to už jedenásty rok (!!!)“, pričom argumentačne uvádza:

«1) sťažovateľka (RAFEX s.r.o. „v likvidácii“ ako právna nástupkyňa ██████) je v postavení žalobcu v konaní vedenom pred Okresným súdom v Bratislave III pod sp. zn.: 23 Cb 47/2005, a to od marca 2014.

Ústavný súd SR sa už v nespočetných prípadoch zaoberal celkovou dĺžkou konania, namietaného ústavnou sťažnosťou, a to v súlade s prístupom ECHR k skúmaniu obdobných sťažností [napr. kauza Šedý proti Slovenskej republike z 19. 12. 2006, č. 72237/01, ods. 66-67; resp. SOFTEL, spol. s r. o. proti Slovenskej republike (č. 1) zo 16. 12. 2008, č. 32427/06, ods. 8, alebo Bako proti Slovenskej republike z 15. 03. 2005, č. 60227/00]. ECHR už konštatoval, že jeho praxou je preskúmať celkovú dĺžku namietaného konania. ECHR zastáva názor, že prostriedok nápravy podľa článku 35 cit. Dohovoru umožňuje poskytnúť sťažovateľovi primeranú a dostatočnú nápravu iba v tom prípade, keď sa umožňuje preskúmanie konania všeobecného súdu v jeho celku. Požiadavka, že by museli byť podávané osobitné sťažnosti v rôznych časových intervaloch, vo vzťahu ku každej etape procesu, a to počas toho, ako súdne konanie prebiehalo, eliminovala by preskúmanie dĺžky konania v jej celku a bola by náchylná viesť k výsledkom nezlučiteľným s praxou ECHR. Vzhľadom na uvedený principiálny pohľad na efektívne súdne konanie ECHR odmieta prijímať námietky Vlády SR že sťažovateľ sa má pred Ústavným súdom SR osobitne sťažovať na jednotlivé fázy súdneho konania. Ak sťažovateľ formuloval svoju ústavnú sťažnosť spôsobom, ktorý umožňuje Ústavnému súdu SR preskúmať celkovú dĺžku súdneho

konania, Ústavný súd SR nesmie vylúčiť zo svojho preskúmania žiadnu fázu súdneho procesu. Na právo sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý proces v primerane rozumnom celkovom čas sa teda jednoznačne vzťahuje aj judikatúra ECHR.

2) [REDAKOVANÉ] i firma RAFEX boli kontinuálne procesne aktívni. [REDAKOVANÉ] dokonca podal dve ústavné sťažnosti. Riešené boli pod sp. zn. IV. ÚS 285/2011 a II. ÚS 220/2013.

3) Konanie o predmetnej žalobe celkovo trvalo na úrovni prvostupňového súdu od konca decembra 2004 do februára 2013 (...). Pritom je očividné, že prvostupňový súd päť rokov (2008-2013) sabotoval svoje povinnosti, provokoval žalobcu a doslova zosmiešňoval slovenské súdnictvo. Už vtedy išlo v podstate o stav *denegatio iustitiae*. To ani nehovoríme o čase presahujúcom obdobie troch rokov, čo ÚS SR zásadne považuje za neakceptovateľné vo vzťahu k riešeniu akejkoľvek zložitej právnej otázky (III.ÚS 62/2006, II.ÚS 12/2004, I.ÚS 10/2000). Také obdobie súdneho konania nemožno hodnotiť ako efektívne vedenie súdneho procesu - III.ÚS 9/2000. ÚS SR spresnil, že konanie, ktoré nad tento rámec trvá na súde prvého stupňa bez rozhodnutia vo veci samej, možno považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR. Zdlhavosť konania totiž v princípe predlžuje stav právnej neistoty dotknutého účastníka konania pred všeobecným súdom do tej miery, že sa jeho právo na súdnu ochranu stáva iluzórnym, a teda ho ohrozuje vo svojej podstate.

KS v Bratislave až Uznesenie KS Ba č. 3 Cob 53/2009-426 z 10. 03. 2010 o procesnej zámene p. [REDAKOVANÉ] cesionárom s.r.o. RAFEX sme už spomenuli.

Firma RAFEX mimoriadne kriticky vníma aktuálnu situáciu. Konformne s autoritami slovenskej právnej vedy - (...) - chápeme *denegatio iustitiae* ako „nemožnosť dosiahnuť vydanie súdneho rozhodnutia o právnom vzťahu, založenom na aplikovateľnom práve, a to v dôsledku zlej (neefektívnej) organizácie alebo nefunkčnosti súdneho aparátu.“ Odopretie spravodlivosti v súčasnom európskom vnímaní obsahovo patrí do širšieho pojmu „porušenie práva na spravodlivý proces“. Pritom vymedzenie kritérií spravodlivého procesu je všeobecne známe z dlhodobej judikatúry ESLP. V podmienkach slovenskej justície sú premisami § 1 a § 6 OSP. V civilnom konaní má všeobecný súd povinnosť postupovať tak, aby bola ochrana práv a oprávnených záujmov spravodlivá, rýchla a účinná. To je bázou pre realizáciu ústavného práva na súdnu ochranu, zakotvenú v čl. 46 Ústavy SR. Uvedené tri podmienky - spravodlivosť, rýchlosť a účinnosť súdnej ochrany - sú

bázami činnosti justície. OS Ba III do začiatku r. 2013 a KS Ba aktuálne a od 01.08. 2014 sťažovateľovi odmietali, resp. odmietajú poskytnúť ústavou garantovanú súdnu ochranu a možnosť riešiť kauzu v spravodlivom procese.

V tejto súvislosti je mimoriadne podnetný názor Ústavného súdu SR, uvedený v jeho Náleze II. ÚS 52/1999 z 08. 09. 1999 : „... právna neistota sa odstráni rozhodnutím... v primeranom čase.“

(..) Aj povrchnému „čitateľovi“ sťažovateľovho súdneho spisu musí byť teda *prima vista* zrejmé, že spor sa nehýbe z miesta. Je zjavné, že Okresný súd Bratislava III dlhodobo nemal žiadny ucelený systém vo svojej práci a neexistovala koncepcia vedenia predmetného sporu do cieľavedomého záveru. Vidno bol len jediný: žiadne slovo a žiadna argumentácia žalobcu nebude prijatá. Účasť KS Ba v „afére“ je - smelo sa dá povedať - nečitateľná.»

5. Sťažovateľka k „obsahu a náležitostiam ústavnej sťažnosti“ uvádza:

«a) V konglomeráte judikatúry ÚS SR existuje stabilizovaný právny názor, že pod „prerokovaním veci bez zbytočných prietahov“ sa chápe taká činnosť súdu, kde relatívne plynule dochádza k vykonávaniu úkonov. Neústavnosť procesu treba hodnotiť aj vo vzťahu k celkovej dobe konania. ÚS SR zdôraznil, že porušenie základného ústavného práva účastníka konania na prejednanie veci v primeranej lehote je neprijateľné aj z hľadiska požiadavky náležitého výkonu spravodlivosti, lebo môže vzbudzovať nedôveru k justícii, vrátane podozrenia z netransparentného pozadia - III.ÚS 43/2000. Pojem zbytočné prietahy v konaní súdu obsahuje pasivitu (omisívnosť), ale aj komponent neefektívnej činnosti (zdanlivej, bezvýslednej aktivity) na strane súdu - k tomu prioritne Nález II.ÚS 9/2001.

Základnému právu na konanie bez zbytočných prietahov nezodpovedá teda akýkoľvek postup súdu (hoci aj „bezcieľne“ aktívny), ale len to, čo reflektuje procesnú zásadu hospodárnosti súdneho konania, rešpektovanie ktorej je nevyhnutným predpokladom rýchleho a účinného poskytnutia právnej (súdnej) ochrany. Opak má potenciál porušiť základné právo účastníka súdneho konania na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR - II. ÚS 67/2001. Pre dodržanie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR preto nestačí, aby všeobecný súd vec prerokovával, prípadne vykonal rôzne úkony, a to i bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/1998, II. ÚS 157/2002, I. ÚS 76/2003, III. ÚS 29/2003, III. ÚS 239/2006).

V kontexte pertraktovanej aféry treba osobitne vnímať, že jednou z nevyhnutných súčastí princípu právneho štátu je požiadavka právnej istoty. Požiadavkou právnej istoty je, aby zákony v právnom štáte boli pochopené dostatočne a aby umožňovali ich adresátom urobiť si aspoň predstavu o svojej právnej situácii... aby konanie orgánu verejnej moci bolo predvídateľné... sleduje sa jednoznačnosť jazyku a zrozumiteľnosť právnych noriem, najmä zakazujúcich určité druhy správania, teda tak, aby sa významne znižovalo nebezpečenstvo ich svojvoľného a diskriminačného uplatňovania výkonnou mocou... - k tomu Nález PL. ÚS 15/1998 z 11. 03.1999. ■■■■■ ani firma RAFEX teda nemali povinnosť učiť súd, alebo vysvetľovať mu bizarnosť jeho správania.

K vytvoreniu ústavnoprávne požadovanému stavu právnej istoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu - II. ÚS 26/1995, III. ÚS 87/2002, III. ÚS 127/2003. S tým korešponduje sentencia ÚS SR (obsiahnutá v I. ÚS 344/2006), keď za konanie (postup) súdu, odstraňujúci právnu neistotu účastníka konania, chce považovať len takú jeho činnosť, ktorá reálne a verifikovateľne smeruje k právoplatnému rozhodnutiu vo veci. To smeruje k poznatku, že činnosť súdu, resp. jej delenie je kategória dynamická; právoplatné rozhodnutie v konkrétnej veci je kategória statická (petrifikujúca), teda taká, ktorá jedine vystihuje ústavne garantované právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, resp. právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Istým spôsobom analógie chceme upriamiť pozornosť ÚS SR aj na jeho sentenciu, že už takmer jednoročné obdobie - bez vykonania akéhokoľvek procesného úkonu - je dostatočne dlhé na to, aby ho bolo možné považovať za čas, v ktorom došlo k zbytočným prieťahom v konaní zo strany okresného súdu - II.ÚS 41/2000. Tých desať rokov procesu, ktorý sme opísali (a čo je simplexne verifikovateľne) je ďaleko za rámcom tolerancie. Povahu zbytočných prieťahov v konaní, narušajúcich základné právo účastníka súdneho konania podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, majú pritom aj jednotlivé kratšie obdobia nečinnosti všeobecného súdu v konaní, ak sa vyskytujú častejšie, a to tak, že vo svojom súhrne ovplyvnia celkovú dĺžku konania a sú príčinou neprimeranej celkovej doby prerokovania veci - III. ÚS 56/2002. Výrazne dlhé (v našom prípade takmer desať rokov trvajúce) obdobie neefektívne vedeného procesu - bez reálneho výhľadu na koniec - treba považovať za zbytočné prieťahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu neospravedliteľné a netolerovateľné. Ony svojimi dôsledkami môžu nadobudnúť až charakter odopretia

spravodlivosti (*denegatio iustitiae*) - I. ÚS 100/2003, obdobne III. ÚS 49/2004. Ved' už lehotu presahujúcu obdobie troch rokov považuje ÚS SR za neakceptovateľnú na riešenie akejkol'vek zložitej právnej otázky (III. ÚS 62/2006, II. ÚS 12/2004, I. ÚS 10/2000).

b) Musíme spomenúť aj predpoklad „cesty“ k ÚS SR. Je faktom, že vhodným nástrojom prevencie, teda korektorom neefektívnej činnosti všeobecného súdnictva v okruhu vlastnej kompetencie, môžu byť aj zákonné možnosti predsedov všeobecných súdov všetkých troch inštancií (§ 53 ods. 1 písm. e/ v spojení s § 49 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch). Predseda súdu dohliada na plynulosť súdnych konaní, sleduje rozhodovaciu činnosť sudcov z hľadiska plynulosti súdneho konania, sleduje a hodnotí pravidelnosť práce sudcov a senátov v oblasti organizácie a efektivity ich práce, realizuje vnútorné revízie práce súdu, zúčastňuje sa niektorých pojednávaní. Ak predseda súdu zistí, že „viazne“ plynulosť súdneho konania, je povinný prerokovať zistené nedostatky s dotknutým sudcom, súdnym úradníkom alebo zamestnancom súdu, ktorý plní úlohy pri výkone súdnictva, a podľa potreby uložiť opatrenia v jeho pôsobnosti vedúce k náprave zistených nedostatkov a k odstráneniu ich príčin. Sudcovia, justiční čakatelia, súdni úradníci a zamestnanci súdu sú povinní postupovať v súlade s opatreniami predsedu súdu. Kompetencia predsedu súdu je teda zameraná na „tempo sporu“. Nevyužitie tejto kompetencie zo strany predsedu tangovaného všeobecného súdu prieči sa požiadavkám efektívnej činnosti justície, teda smerovaniu k zabezpečeniu všestranne spravodlivého procesu. Konanie o ústavnej sťažnosti, namietajúcej porušenie práv podľa čl. 127, resp. čl. 11 a nasl. a osobitne čl. 46 alebo čl. 48 Ústavy SR, chcel ÚS SR začať len ak sťažovateľ preukáže, že využil právne prostriedky nápravy priznané mu § 62 a nasl. ZoSd. ÚS SR sa v minulosti vyjadril, že podanie sťažnosti podľa ustanovení ZoSd zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany základných práv, súvisiacich so základným právom účastníkov súdneho konania na súdnu ochranu, vrátane základného práva subjektov na konanie bez zbytočných prieťahov. Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prieťahmi v súdnom konaní priamo predvídajú aj normy ZoSaP. Vo viacerých jeho ustanoveniach sa zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prieťahov a ZoSaP obsahuje aj mechanizmus disciplinárnej zodpovednosti sudcov (§ 2, § 30, § 52, § 116 a nasl. ZoSaP) - II. ÚS 93/2004. Pre účely splnenia podmienky prípustnosti sťažnosti v zmysle § 53 ods. 1 ZoÚS nie je však povinnosťou účastníka konania reagovať sťažnosťou na prieťahy v konaní adresovanou

predsedovi príslušného súdu na každé obdobie konania, o ktorom sa účastník domnieva, že je poznačené zbytočnými prietahmi konajúceho súdu - III. ÚS 265/2009. Konanie o ústavnej sťažnosti, namietajúcej porušenie práv podľa čl. 127. resp. čl. 11 a nasl. a osobitne čl. 46 alebo čl. 48 Ústavy SR, začne však ÚS SR aj vtedy, ak sa preukáže, že vzhľadom na okolnosti prípadu využitie iného prostriedku nápravy nemožno pokladať za postup umožňujúci dosiahnuť účinnú ochranu práva priznaného Ústavou SR. Tento druhý variant je realitou sťažovateľa RAFEX. Vieme, že pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti, ktorou sa namietajú napr. zbytočné prietahy v konaní pred všeobecným súdom, bolo v minulosti potrebné vyhodnotiť, či účastník súdneho konania (sťažovateľ) podal sťažnosť na prietahy v predmetnom konaní, a to príslušnému orgánu štátnej správy súdov. Spravidla sa nevyžadovalo, aby taká sťažnosť bezprostredne predchádzala podaniu ústavnej sťažnosti voči porušeniu jeho základného práva - II. ÚS 41/2000. Ak sťažovateľ opakovane namietal neprimeranú dĺžku konania, existenciu prietahov v konaní a žiadal vytýčiť pojednávanie a rozhodnúť vo veci, možno z hľadiska obsahu takéto listy účastníka konania kvalifikovať aj ako sťažnosť na prietahy v predmetnom konaní. Okolnosť, že tieto podania neboli z formálnych dôvodov hodnotené ako sťažnosť a neboli vybavené predsedom príslušného všeobecného súdu, nemôže byť prekážkou poskytnutia ústavnej ochrany základnému právu sťažovateľa - III. ÚS 145/2002. (...)

c) Sťažovateľka (kvalifikovane predpísaným spôsobom zastúpená) je si vedomá, že náležitou ústavnej sťažnosti je aj skutková a právna konkretizácia potrebná na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie. Tá musí byť povinne uvedená v rozsahu, v akom by sa ústavná sťažnosť mala prijať na ďalšie konanie (§ 25 ods. 3 ZoÚS) - II. ÚS 117/2005. Preto sťažovateľka v tejto ústavnej sťažnosti pravdivo opísala existujúcu situáciu. Jej tvrdenia možno overiť obsahom súdneho spisu, vedeného na OS Bratislava III pod č. 27 Cb 22/2005, resp. KS Ba č. 1 Cob 446/2011 a KS Ba č. 1 Cob 40/2014.

Z opísanej činnosti OS Bratislava III a KS Ba [porušovateľov 1 a 2] vyplýva, že svojím postupom masívne lámu právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces, priznané čl. 48 ods. 2 Ústavy SR. Základnou povinnosťou súdu je predsa zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd s návrhom (žalobou) o rozhodnutie. Táto povinnosť súdu vyplýva aj z § 6 OSP, ktorý

prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania sa postupovali tak, aby ochrana práv účastníkov bola rýchla a účinná. (...) Ak nečinnosť involvovaných všeobecných súdov charakterizuje súdne konanie ako celok, nemá význam hodnotiť ich sporadické úkony.

Tvrdíme, že za jedenásť rokov procesu sporové strany vyčerpali možnosti ďalšieho dokazovania a neexistuje prekážka meritórne rozhodnúť. Pozície sporových strán sú rigidné, viac listinných dôkazov objektívne neexistuje a pamäť svedkov sa plynutím času istotne nebude prehľbovať.

Žiadna právna zložitosť sporu pritom nezbavuje všeobecný súd ústavnej zodpovednosti za prieťahy v konaní, ktoré sú zapríčinené nesprávnou organizáciou práce, nedokonalým poznaním obsahu samotnej podstaty veci, odbornou nepripravenosťou na pojednávanie, neodborným využitím času určeného na pojednávanie, neodborným vedením jednotlivých pojednávaní a nariadovaním dokazovania bez náležitého zistenia procesne významných skutočností pre toto dokazovanie - I. ÚS 47/1996. K tomu aj ďalšie konštitučno-justičné stanovisko: ...aj keď ÚS SR v zásade neposudzuje zákonné postupy všeobecného súdu pri dokazovaní, napriek tomu pri skúmaní zbytočných prieťahov nemožno považovať za konanie súdu, ktoré smeruje k odstráneniu právnej neistoty účastníka súdneho konania, zisťovanie len takých skutočností, ktoré v konečnom dôsledku nie sú použiteľné na zákonné a spravodlivé rozhodnutie o veci samej, pričom z doterajšieho priebehu konania je zrejmé, že sa po dlhom čase v zisťovaní skutkového stavu nevykonali ani základné úkony smerujúce k objasneniu skutkových okolností prípadu...“ - II. ÚS 12/2000. A toto je „pevný bod“ - najmä KS Ba problém pochopil v celej šírke a dobre vie, čo hovorí žalobca i ako argumentuje žalovaný. KS Ba ale nechce akceptovať nič „z pravdy“ žalobcu.

d) V právnom štáte nesmie dochádzať k narušeniu princípu právnej istoty a spravodlivosti, tak ako sa to deje v prípade sťažovateľky. Princíp právnej istoty (ako jeden z princípov právneho štátu) spočíva v tom, že všetky subjekty práva môžu odôvodnene očakávať, že príslušné štátne orgány budú konať. Jedným z imanentných znakov právneho štátu je vytváranie právnej istoty zo strany štátnych orgánov. Štátne orgány sa musia správať spôsobom, ktorý určuje právny poriadok. Aby si štát zachoval atribúty materiálneho právneho štátu, musí byť v celom štáte a všetkými štátnymi orgánmi dôsledne uplatňované a dodržiavané právo. Subjekt práva musí vedieť predvídať aj správanie súdu, ktoré právna norma dovoľuje či ukladá. Tak sa ale v prípade sťažovateľky nestalo a nedeje.

Porušovatelia nepostupujú v intenciách platných procesných noriem. (...) Medzi napadnutým postupom OS Ba III a KS Ba, teda medzi neefektívnou činnosťou a sprievodnými zbytočnými prietahmi na strane jednej a základnými právami sťažovateľky na strane druhej existuje priama príčinná súvislosť! Prolongovanou nečinnosťou OS Ba III a reálnym odmietaním KS Ba vo veci meritórne rozhodnúť prichádza k porušeniu základných práv sťažovateľky na spravodlivý proces, prioritne jej práva na proces bez prietahov. Preto podávame túto ústavnú sťažnosť.

Nutnosť takto postupovať odôvodňuje bezvýhodiskovosť situácie, ktorej vážnosť vníma sťažovateľka mimoriadne citlivo hlavne z dôvodu, že dodnes nič „neumravnílo“ Okresný súd Bratislava III a Krajský súd v Bratislave. Sťažovateľka nemá najmenší dôvod nazdávať sa, že by nápravu dosiahla bez involvovania ÚS SR.»

6. Sťažovateľka sa podanou sťažnosťou domáha aj primeraného finančného zadost'učinenia, a to najmä z týchto dôvodov:

„(...) Pre výraznú intenzitu zásahu do práv sťažovateľky (spor trvá od konca r. 2004 a ďalší postup je hatený pasivitou i konfúznou organizáciou práce KS Ba) žiada sťažovateľka, aby jej bolo priznané finančné zadost'učinenie vo výške 14.000,- € (slovom štrnásťtisíc EUR). Vzhľadom na fakt, že gró neefektívnej práce OS Ba III spočíva v období r. 2005-2013, no možno zaznamenať aj významovo vážnu procesne kontraproduktívnu pasivitu KS Ba, navrhujeme satisfakčnú povinnosť uložiť porušovateľovi 1/ vo výške 10.000,- € a porušovateľovi 2/ vo výške 4.000,- €.“

7. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

«1) Okresný súd Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn.: 23 Cb 47/2005 a Krajský súd v Bratislave v konaní pod č. 2 Cob 161/2014 porušili právo s.r.o. RAFEX „v likvidácii“, aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2) Krajskému súdu v Bratislave sa v konaní vedenom pod sp. zn.: 2 Cob 161/2014 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3) *Sťažovateľke: s.r.o. RAFEX „v likvidácii“ sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 10.000,- € (slovom desaťtisíc EUR), ktoré je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

4) *Sťažovateľke: s.r.o. RAFEX „v likvidácii“ sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 4.000,- € (slovom štyritisíc EUR), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

5) *Okresný súd Bratislava III je povinný uhradiť sťažovateľke: s.r.o. RAFEX „v likvidácii“ 5/7 podiel trov konania a Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť sťažovateľke: s.r.o. RAFEX „v likvidácii“ 2/7 podiel trov konania, tak ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu do troch dní od doručenia tohto nálezu na účet jej právnej zástupkyne JUDr. Jany Kompišovej (...).»*

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť

uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

9. Z petitu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 47/2005 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cob 161/2014.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

10. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 47/2005 v období do nadobudnutia právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 285/2011-178, teda do 13. februára 2012

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Ústavný súd 25. januára 2012 svojím nálezom č. k. IV. ÚS 285/2011-178 už rozhodol aj o porušení základného práva sťažovateľky, teda obchodnej spoločnosti RAFEX s. r. o. „v likvidácii“, na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 47/2005, pričom okresnému súdu prikázal vo veci konať bez zbytočných prietahov a sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie, ako i trovy právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom. Nález ústavného súdu č. k. IV. ÚS 285/2011-178 nadobudol právoplatnosť 13. februára 2012.

Keďže podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 47/2005 v období do právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 285/2011-178, teda do 13. februára 2012, odmieta ako neprípustnú.

11. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 47/2005 v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 285/2011-178, teda po 13. februári 2012

Predmetná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 19. októbra 2015, pričom napadnuté konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 23 Cb 47/2005 bolo ukončené 21. marca 2014 (vyhlásením rozsudku).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd poukazuje na to, že podľa svojej stabilizovanej judikatúry (napr. I. ÚS 34/99, II. ÚS 32/00, III. ÚS 109/03, IV. ÚS 37/02) sa ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pritom z toho, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (pozri napr. I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 19/00).

Je nepochybné, že predmetná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená v čase (19. októbra 2015), keď napadnuté konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 23 Cb 47/2005 už bolo ukončené (vyhlásením rozsudku 21. marca 2014, ktorý 15. decembra 2015 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 2 Cob 161/2014-1109 nadobudol aj právoplatnosť), teda v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už tvrdené porušovanie označeného základného práva sťažovateľky nemohlo ani trvať. Tento skutkový stav, ktorého relevantnosť po zadovážení spisu okresného súdu sp. zn. 23 Cb 47/2005 nemal ústavný súd dôvod spochybňovať, bol tiež základom na záver, že sťažnosť je v tejto časti zjavne neopodstatnená.

12. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cob 161/2014

Z predmetného spisu okresného súdu vyplýva, že spis bol predložený krajskému súdu, aby rozhodol o podaných opravných prostriedkoch, 18. februára 2015. Dňa 10. novembra 2015 krajský súd uznesením č. k. 2 Cob 161/2014-1109 sčasti zmenil a sčasti potvrdil napadnutý rozsudok okresného súdu. Rozhodovanie krajského súdu v napadnutom konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cob 161/2014 trvalo teda necelých deväť mesiacov.

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cob 161/2014 ústavný súd konštatuje, že zo zistených skutočností nevyplýva žiadna možnosť porušenia označených práv, reálnosť ktorých by mohol ústavný súd posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. Obdobie deviatich mesiacov, ktoré potreboval krajský súd na rozhodovanie v napadnutom konaní, je aj v okolnostiach danej veci primeraná, a preto aj v tejto časti bolo treba sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

13. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2017